2024/2994

4.12.2024

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/2994

af 27. november 2024

om ændring af direktiv 2009/65/EF, 2013/36/EU og (EU) 2019/2034 for så vidt angår behandling af koncentrationsrisici som følge af eksponeringer mod centrale modparter samt modpartsrisikoen i forbindelse med centralt clearede derivattransaktioner

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 53, stk. 1,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Den Europæiske Centralbank ([1]),

efter den almindelige lovgivningsprocedure ([2]), og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Med henblik på at sikre overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 ([3]) og for at sikre et velfungerende indre marked er det nødvendigt i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF ([4]) at fastsætte et ensartet regelsæt for håndtering af modpartsrisici i derivattransaktioner, der udføres af institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter), når de pågældende transaktioner er blevet clearet af en central modpart (CCP), der er meddelt tilladelse eller anerkendt i overensstemmelse med nævnte forordning. Der er ved direktiv 2009/65/EF blot fastsat reguleringsmæssige grænser for modpartsrisici i forbindelse med over-the-counter (OTC)-derivattransaktioner, uanset om derivaterne er blevet clearet centralt eller ej. Da centrale clearingordninger reducerer den modpartsrisiko, som derivataftaler er uløseligt forbundet med, er det nødvendigt at tage hensyn til, om et derivat er blevet clearet centralt af en CCP, der er meddelt tilladelse eller anerkendt i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 648/2012, og at skabe lige vilkår for henholdsvis derivater, der handles på markedspladser, og OTC-derivater ved fastsættelsen af de gældende grænser for modpartsrisici. Det er desuden, af regulerings- og harmoniseringshensyn, nødvendigt kun at afskaffe grænserne for modpartsrisici, når modparterne anvender CCP'er, der er meddelt tilladelse eller anerkendt i overensstemmelse med forordning (EU) nr. 648/2012, til at levere clearingydelser til clearingmedlemmer og deres kunder.

(2) For at bidrage til målene for kapitalmarkedsunionen er det, med henblik på en effektiv anvendelse af CCP'er, nødvendigt at afhjælpe visse hindringer for anvendelsen af central clearing i direktiv 2009/65/EF og at foretage visse præciseringer i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/36/EU ([5]) og (EU) 2019/2034 ([6]). Unionens finansielle systems uforholdsmæssigt store afhængighed af systemisk vigtige tredjelands-CCP'er (niveau 2-CCP'er) kunne give anledning til bekymring for den finansielle stabilitet, som der må tages hånd om på passende vis. For at sikre finansiel stabilitet i Unionen og for på behørig vis at afbøde potentielle risici for afsmitning i hele Unionens finansielle system bør der således indføres passende foranstaltninger til at fremme identifikation, styring og overvågning af koncentrationsrisici, der opstår som følge af eksponeringer mod CCP'er. I den forbindelse bør direktiv 2013/36/EU og (EU) 2019/2034 ændres for at tilskynde institutter og investeringsselskaber til at tage de

([1]) EUT C 204 af 12.6.2023, s. 3.
([2]) Europa-Parlamentets holdning af 24.4.2024 (endnu ikke offentliggjort i EUT) og Rådets afgørelse af 19.11.2024.
([3]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 af 4. juli 2012 om OTC-derivater, centrale modparter og transaktionsregistre (EUT L 201 af 27.7.2012, s. 1).
([4]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/65/EF af 13. juli 2009 om samordning af love og administrative bestemmelser om visse institutter for kollektiv investering i værdipapirer (investeringsinstitutter) (EUT L 302 af 17.11.2009, s. 32).
([5]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/36/EU af 26. juni 2013 om adgang til at udøve virksomhed som kreditinstitut og om tilsyn med kreditinstitutter, om ændring af direktiv 2002/87/EF og om ophævelse af direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT L 176 af 27.6.2013, s. 338).
([6]) Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/2034 af 27. november 2019 om tilsyn med investeringsselskaber og om ændring af direktiv 2002/87/EF, 2009/65/EF, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU og 2014/65/EU (EUT L 314 af 5.12.2019, s. 64).

nødvendige skridt til at tilpasse deres forretningsmodeller med henblik på at sikre overensstemmelse med de nye clearingkrav, der indføres med ændringerne af forordning (EU) nr. 648/2012, som indgår i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/2987 ([7]), og for generelt at forbedre deres risikostyringspraksis, under hensyntagen også til arten, omfanget og kompleksiteten af deres markedsaktiviteter. De kompetente myndigheder har allerede et omfattende sæt tilsynsforanstaltninger og -beføjelser til at afhjælpe mangler i institutters og investeringsselskabers risikostyringspraksis, herunder kravet om at have yderligere kapitalgrundlag med henblik på risici, der ikke eller ikke i tilstrækkelig grad er dækket af de eksisterende kapitalkrav, men dette sæt af tilsynsforanstaltninger og -beføjelser bør styrkes med yderligere, mere specifikke værktøjer og beføjelser under søjle 2 i forbindelse med overdreven koncentrationsrisiko som følge af eksponeringer mod CCP'er.

(3) Målene for dette direktiv, nemlig at sikre, at kreditinstitutter, investeringsselskaber og deres kompetente myndigheder i tilstrækkelig grad overvåger og begrænser koncentrationsrisikoen i tilknytning til eksponeringer mod niveau 2-CCP'er, der udbyder tjenesteydelser af væsentlig systemisk betydning, og at afskaffe modpartsrisikogrænser for derivattransaktioner, der cleares centralt af en CCP, der er meddelt tilladelse eller anerkendt i henhold til forordning (EU) nr. 648/2012, kan ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne, men kan på grund af foranstaltningens omfang og virkninger bedre kan nås på EU-plan; Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går dette direktiv ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

(4) Direktiv 2009/65/EF, 2013/36/EU og (EU) 2019/2034 bør derfor ændres i overensstemmelse hermed —

VEDTAGET DETTE DIREKTIV:

Artikel 1

Ændring af direktiv 2009/65/EF

I direktiv 2009/65/EF foretages følgende ændringer:

1) I artikel 2, stk. 1, tilføjes følgende litra:

»v) »central modpart« eller »CCP«: en CCP som defineret i artikel 2, nr. 1), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 (*).

(*) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 af 4. juli 2012 om OTC-derivater, centrale modparter og transaktionsregistre (EUT L 201 af 27.7.2012, s. 1).«

2) I artikel 52 foretages følgende ændringer:

a) I stk. 1, andet afsnit, affattes indledningen således:

»Investeringsinstituttets risikoeksponering mod en modpart i en derivattransaktion, der ikke cleares centralt af en CCP, der er meddelt tilladelse i henhold til artikel 14 i forordning (EU) nr. 648/2012 eller er anerkendt i henhold til samme forordnings artikel 25, må ikke overstige:«.

b) Stk. 2 ændres således:

i) Første afsnit affattes således:

([7]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/2987 af 27. november 2024 om ændring af forordning (EU) nr. 648/2012, (EU) nr. 575/2013 og (EU) 2017/1131 for så vidt angår foranstaltninger til at imødegå uforholdsmæssigt store eksponeringer mod tredjelandes centrale modparter og forbedre effektiviteten af Unionens clearingmarkeder (EUT L, 2024/2987, 4.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2987/oj).

»Medlemsstaterne kan forhøje den i stk. 1, første afsnit, nævnte grænse på 5 % til højst 10 %. I så fald må den samlede værdi af de værdipapirer og pengemarkedsinstrumenter fra hver enkelt udsteder, som investeringsinstituttet investerer mere end 5 % af sine aktiver i, dog ikke overstige 40 % af værdien af instituttets aktiver. Denne grænse gælder ikke for indskud i eller derivattransaktioner med finansielle institutioner, der er underkastet tilsyn.«

ii) Andet afsnit, litra c), affattes således:

»c) eksponeringer i forbindelse med derivattransaktioner, der gennemføres med den pågældende enhed, og som ikke cleares centralt af en CCP, der er meddelt tilladelse i henhold til artikel 14 i forordning (EU) nr. 648/2012 eller er anerkendt i henhold til samme forordnings artikel 25.«

Artikel 2

Ændring af direktiv 2013/36/EU

I direktiv 2013/36/EU foretages følgende ændringer:

1) Artikel 74, stk. 1, litra b), affattes således:

»b) effektive procedurer til at identificere, styre, overvåge og indberette de risici, som institutterne er eller vil kunne blive eksponeret for, herunder ESG-risici på kort, mellemlang og lang sigt, samt koncentrationsrisici, der opstår som følge af eksponeringer mod centrale modparter, under hensyntagen til betingelserne i artikel 7a i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 (*).

(*) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 af 4. juli 2012 om OTC-derivater, centrale modparter og transaktionsregistre (EUT L 201 af 27.7.2012, s. 1).«

2) I artikel 76, stk. 2, tilføjes følgende afsnit:

»Medlemsstaterne sikrer, at ledelsesorganet udarbejder specifikke planer og kvantificerbare mål i overensstemmelse med kravene i artikel 7a i forordning (EU) nr. 648/2012 med henblik på at overvåge og imødegå den koncentrationsrisiko, der opstår som følge af eksponeringer mod centrale modparter, der udbyder tjenesteydelser af væsentlig systemisk betydning for Unionen eller en eller flere af dens medlemsstater.«

3) I artikel 81 tilføjes følgende stykke:

»De kompetente myndigheder vurderer og overvåger udviklingen i institutternes praksis med hensyn til styringen af deres koncentrationsrisiko som følge af eksponeringer mod centrale modparter, herunder de planer, der er udarbejdet i overensstemmelse med dette direktivs artikel 76, stk. 2, femte afsnit, samt de fremskridt, der er gjort med at tilpasse deres forretningsmodeller til kravene i artikel 7a i forordning (EU) nr. 648/2012.«

4) I artikel 100 tilføjes følgende stykke:

»5. EBA udarbejder i samarbejde med ESMA retningslinjer i overensstemmelse med artikel 16 i forordning (EU) nr. 1093/2010 med det formål at præcisere en konsekvent metode til at medtage koncentrationsrisici, der opstår som følge af eksponeringer mod centrale modparter, i tilsynsmæssige stresstest.

EBA udsteder de retningslinjer, der er omhandlet i dette stykkes første afsnit, senest den 25. juni 2026.«

5) I artikel 104, stk. 1, tilføjes følgende litra:

»o) at pålægge institutter, hvis den kompetente myndighed finder, at der er en uforholdsmæssigt høj koncentrationsrisiko som følge af eksponeringer mod en central modpart, at reducere eksponeringer mod den pågældende centrale modpart eller at tilpasse eksponeringer på tværs af deres clearingkonti i overensstemmelse med artikel 7a i forordning (EU) nr. 648/2012.«

Artikel 3

Ændring af direktiv (EU) 2019/2034

I direktiv (EU) 2019/2034 foretages følgende ændringer:

1) I artikel 3, stk. 1, tilføjes følgende numre:

»34) »central modpart« eller »CCP«: en CCP som defineret i artikel 2, nr. 1), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 (*)

35) »kvalificerende central modpart«: en kvalificerende central modpart som defineret i artikel 4, stk. 1, nr. 88), i forordning (EU) nr. 575/2013

(*) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 af 4. juli 2012 om OTC-derivater, centrale modparter og transaktionsregistre (EUT L 201 af 27.7.2012, s. 1).«

2) Artikel 26, stk. 1, litra b), affattes således:

»b) effektive procedurer til at identificere, styre, overvåge og indberette de risici, som investeringsselskaber er eller kan blive eksponeret for, eller de risici, som de udgør eller kan udgøre for andre, herunder koncentrationsrisici, der opstår som følge af eksponeringer mod centrale modparter, under hensyntagen til betingelserne i artikel 7a i forordning (EU) nr. 648/2012«.

3) Artikel 29, stk. 1, ændres således:

a) Følgende litra tilføjes:

»e) væsentlige kilder til og virkninger af koncentrationsrisici, der opstår som følge af eksponeringer mod centrale modparter, og eventuel væsentlig indvirkning på kapitalgrundlaget.«

b) Følgende afsnit tilføjes efter femte afsnit:

»Med henblik på første afsnit, litra e), sikrer medlemsstaterne, at ledelsesorganet udarbejder specifikke planer og kvantificerbare mål i overensstemmelse med kravene fastsat i artikel 7a i forordning (EU) nr. 648/2012 med henblik på at overvåge og imødegå den koncentrationsrisiko, der opstår som følge af eksponeringer mod centrale modparter, der udbyder tjenesteydelser af væsentlig systemisk betydning for Unionen eller en eller flere af dens medlemsstater.«

4) I artikel 36, stk. 1, tilføjes følgende afsnit:

»Med henblik på første afsnit, litra a), vurderer og overvåger de kompetente myndigheder udviklingen i investeringsselskabernes praksis med hensyn til styringen af deres koncentrationsrisiko som følge af eksponeringer mod centrale modparter, herunder de planer, der er udarbejdet i overensstemmelse med dette direktivs artikel 29, stk. 1, samt de fremskridt, der er gjort med at tilpasse deres forretningsmodeller til kravene i artikel 7a i forordning (EU) nr. 648/2012.«

5) Artikel 39, stk. 2, ændres således:

a) Indledningen affattes således:

»Med henblik på dette direktivs artikel 29, artikel 36, artikel 37, stk. 3, og artikel 38 samt anvendelsen af forordning (EU) 2019/2033 har de kompetente myndigheder som minimum beføjelse til:«

b) Følgende litra tilføjes:

»n) at pålægge investeringsselskaber at reducere eksponeringer mod en central modpart eller at tilpasse eksponeringer på tværs af deres clearingkonti i overensstemmelse med artikel 7a i forordning (EU) nr. 648/2012, hvis den kompetente myndighed finder, at der er en uforholdsmæssigt høj koncentrationsrisiko, der opstår som følge af eksponeringer mod den pågældende centrale modpart.«

Artikel 4

Gennemførelse

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest den 25. juni 2026. De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale love og bestemmelser, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 5

Ikrafttræden

Dette direktiv træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

Artikel 6

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Strasbourg, den 27. november 2024.

På Europa-Parlamentets vegne	*På Rådets vegne*
R. METSOLA	BÓKA J.
Formand	*Formand*